

ÍööáoÉö

A Szombathelyi Törvényszék **felperesnek -**

alperes ellen -

kártérítés megfizetése iránt indított perében a Szombathelyi Járásbíróság 14.P.20.590/2011/50.számú, 14.P.20.590/2011/50/l.számú végzésével kijavított ítélete ellen az alperes által 53. és Pf/3.sorszám alatt előterjesztett fellebbezés elbírálása folytán meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A törvényszék a járásbíróság kijavított ítéletének nem fellebbezett rendelkezését nem érinti, a fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 120.650,- (egyszázhúszezer-hatszázötven) Ft, a felperesi beavatkozónak 48.260,- (negyvennyolcezer-kettőszázhatvan) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az állam javára a NAV Vas Megyei Adóigazgatósága külön felhívására 303.840,- (háromszázháromezer-nyolcszáznegyven) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I N D O K O L Á S :

A járásbíróság ítéletében kötelezte az alperest a felperes részére 3.500.000,- Ft, valamint ezen összeg után 2009. április 9. napjától számított kamat, 105.989,- Ft, valamint ezen összeg után 2009. május 20. napjától számított kamat, háztartási és ház körüli munkával járó többletköltség címén 2009. októbertől 2013. február 29. napjáig terjedő időszakra vonatkozóan 410.000,- Ft járadék, valamint 2013. március 1. napjától minden hónap 15. napjáig havi 10.000,- Ft járadék megfizetésére, közlekedési többletköltség címén 272.000,- Ft megfizetésére a 2009. július 13. napjától 2013. február 29. napjáig terjedő időszakra, továbbá 2013. március 1. napjától minden hónap 15. napjáig havi 6.000,- Ft járadék megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest a felperes részére 169.195,- Ft perköltség, az állam javára 227.880,- Ft illeték megfizetésére.

Az ítélet indokolása szerint a felperes az édesapja tulajdonát képező Seat Cordoba típusú személygépkocsival 2009. április 8. napján 22 óra 20 perckor a 89.sz. főúton „A” ország felől „Sz” város felé haladt. Haladása során a 8 km szelvény 344 méterénél az úttest melletti területről a bal oldali irányból egy szarvasbika ugrott a járműve elé. A felperes haladási sebessége 105 km/h volt. A felperes az ütközést nem tudta elkerülni. A szarvasbikát a járműve első részével elütötte, majd a vaddal való ütközés miatt járművét nem tudta a forgalmi sávjában tovább irányítani, így átsodródott a bal oldali forgalmi sávba, ahol frontálisan ütközött a vele szemben „Sz” város felől közlekedő Volkswagen Sharan típusú személygépkocsival. Az ütközés miatt a szarvasbika a helyszínen elpusztult és a felperes személygépkocsijának haladási iránya szerinti bal oldali domboldalra csapódott.

A balesetet okozó szarvas az alperes vadászterületéről váltott ki a közútra. A baleset időpontjában az alperes vadászati tevékenységet a környéken nem folytatott. Az alperes a kilövési tervét 2009-2010. évben teljesítette, a vadállomány nem túlszaporodott. Az adott útszakasz kb. 10 éve épült új nyomvonalon. Az út nyomvonala egy 4-5 méter magasságú vápa között megy, így amennyiben a vad a vápa felső részén megjelenik és elindul, ez a közlekedésben részt vevők részére észlelhetetlen, illetve észlelés esetén az ütközés nem kerülhető el.

Az adott útszakaszon vadveszélyre figyelmeztető tábla nem volt hatályban. A baleset helyszínén 100 km/h volt a legnagyobb megengedett sebesség. A baleset helyszínén, illetve a baleset helyének 2 km-es körzetében 2007. évben kettő, 2009. évben egy vadellütéses közlekedési baleset történt.

A felperes a baleset időpontjában 25 éves volt, a „s-i” városi zeneiskolában fuvolatanárként dolgozott és jelenleg is dolgozik.

A felperes 2010. júniusában kötött házasságot, ezt megelőzően 2009. őszén költöztek be a jelenleg is házastársával együtt lakott családi házba. 2012-ben született gyermekük.

A balesetet követően 2009. július 13. napjáig a felperes folyamatosan fekvőbeteg ellátás keretében kórházban tartózkodott, azt követően rendszeresen járt kontrollvizsgálatokra és rehabilitációs kezelésekre.

A balesetből eredő maradandó fogyatékoságának, súlyos egészségromlásának mértéke egészségkárosodásban kifejezve jelenleg 40 %-os, amely 50 %-os munkaképesség-csökkenésnek minősül.

A felperes módosított keresetében nem vagyoni kártérítés címén 5 millió Ft és kamatai megfizetését kérte, vagyoni kárként 96 napi időtartamig fennálló fekvőbeteg kórházi ellátása során felmerült 105.989,- Ft benzinköltség és 69.880,- Ft gépjárműkopás megtérítését kérte. Háztartási, ház körüli munka többletköltségeként járadék igényt terjesztett elő a baleset időpontjától havi 15.000,- Ft összegben és a jövőre nézve. Az egészségi állapota miatt tömegközlekedést nem tud igénybe venni, így gépjárművel kénytelen közlekedni,

ami 36.000,- Ft többletköltséget jelent, ennek megfizetésére is kérte az alperes kötelezését.

A bíróság a keresetet részben alaposnak ítélte.

A jogalap körében hivatkozott a vad védelméről, a vadgazdálkodásról és a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény (Vtv.) 75.§ (3) bekezdésében foglaltakra, továbbá a Ptk. 346.§ (1)-(3) bekezdésében foglaltakra.

Az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy bármelyik peres fél részéről felróhatóság megállapítható-e. A perben lefolytatott bizonyítás eredményeképpen kétséget kizáróan megállapította, hogy a felperest felróhatóság nem terheli.

E körben megállapította, hogy a felperes részéről az ütközés nem volt elkerülhető, észlelési és cselekvési késedelem oldalán nem merült fel, és sebességtűlés sem történt. Ezt alátámasztotta T L igazságügyi műszaki szakértő szakvéleménye, továbbá egyes megállapításaiban N L vadászati szakértő véleménye.

A bíróság kétséget kizáróan megállapította, hogy a vad a felperes menetiránya szerinti bal oldalról váltott ki az útra.

A felperes esetleges felróhatósága körében is értékelte azt a körülményt, hogy vadveszélyre figyelmeztető közúti jelzőtábla a baleset időpontjában a baleset helyszínén nem volt hatályban az alperes állításával ellentétben. Ezt a következtetést a perben beszerzett bizonyítékok mérlegelésével vonta le.

Összességében a felperes felróhatóságának hiányát állapította meg arra tekintettel, hogy a bizonyítás eredményeként megállapítható módon az adott helyen az út látási és forgalmi viszonyainak megfelelő sebességgel közlekedett a felperes, közlekedési szabályt nem szegett. Az ütközést elkerülni nem tudta, a helyszín sajátosságai miatt az útra kiváltani kívánó vad a felperes részéről kellő körültekintéssel nem észlelhető, vadveszélyt jelző tábla nem volt hatályban.

Az alperes felróhatósága körében a Ptk. 339.§ (1) bekezdése, valamint a Vtv. 78.§ (4) bekezdése alapján azt a következtetést vonta le, hogy az alperes az utóbbi jogszabályhelyben írt kármegelőzési kötelezettségének nem tett eleget. A vadászati szakértő véleményéből az megállapítható, hogy az alperes olyan tevőleges magatartást nem tanúsított, amely a vadat a közút felé terelné, illetve magatartását befolyásolná, az alperes felróhatósága abban a mulasztásban áll, hogy nem kezdeményezte veszélyt jelző tábla kihelyezését, illetve más megfelelő védelmi berendezés létesítését.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az adott útszakasz vadveszélyesnek minősül, e körben értékelte, hogy egy új nyomvonalú útszakasról van szó, amely mesterséges vonalas létesítmény hatással van a vadak szokásaira, ezen kívül a főútvonal ezen a részen egy 4-5 méter mély bevágásban halad, ahol a vad ennek a felszínén megjelenve és ott elindulva a gépjárművezető számára észlelhetetlen. Fokozza a vadveszélyességet az is, hogy a közútkezelő ezen az útszakaszon az általánosan irányadó megengedett legnagyobb sebességhez képest magasabb mértékű megengedett legnagyobb sebességet engedélyezett. A vadveszélyes jellegre utal az is, hogy 2007. évben két vadellütéses közlekedési baleset is történt a baleset helyszínén.

Ilyen feltételek mellett elvárható lett volna az alperestől, hogy a közútkezelőnél kezdeményezze megfelelő védelmi berendezés, illetve közúti jelzés elhelyezését.

A bíróság következtetése szerint az alperes a Vtv. 75.§ (3) bekezdése, 78.§ (4) bekezdése és a Ptk. 346.§ (2) bekezdése alapján köteles a felperes kárát megtéríteni.

A kártérítés körében a Ptk. 355.§ (1), (3)-(4) bekezdésében foglaltakra hivatkozva megállapította, hogy a felperes alappal tart igényt a kórházi látogatások során felmerült útiköltségek megtérítésére, amelynek összegéből a benzinköltséget tartotta megalapozottnak 105.989,- Ft összegben 96 napi kórházi tartózkodásra tekintettel. A gépjármű kopással kapcsolatban felmerült keresetet alaptalannak ítélte.

Alaposnak ítélte a háztartási és ház körüli munkák többletköltségének járadékkal történő megtérítése iránti igényt is. Az aggálytalan orvosszakértői vélemény alapján a felperesnél a balesettel okozati összefüggésben kialakult maradandó fogyatékoság súlyos egészségromlás miatt a felperes csak könnyű fizikai, illetve szellemi munka végzésére alkalmas. A sérülései akadályozzák a kerti munkák végzésében, illetve a háztartási tevékenységek ellátásában és a munkavégzésben is. A háztartási munkákban segítségre, illetve helyettesítésre szorul.

A bíróság mérlegeléssel havi 10.000,- Ft járadékot tartott megalapozottnak és ennek alapján kötelezte az alperest hátralékos összegként 410.000,- Ft megfizetésére, folyamatos összegben havi 10.000,- Ft megfizetésére.

Alaposnak ítélte a felperes közlekedési többletköltség iránti igényét is, mivel az egészségi állapotánál fogva kerékpáros és gyalogos közlekedésben akadályozott, munkáját is csak úgy tudja ellátni, ha gépkocsival közlekedik. Ennek hátralékos összegét összesen 272.000,- Ft-ban, a havi járadék összegét pedig 6.000,- Ft-ban állapította meg.

Nagyobb részt alaposnak ítélte a felperes nem vagyoni kártérítés iránti igényét is.

Kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a nem vagyoni kártérítés megállapítására alapot adó hátrányok érték a felperest, aki a baleset időpontjában 25 éves volt, a balesettel összefüggésben maradandó fogyatékoságot, súlyos egészségromlást szenvedett el. Életmódjában, életvitelében jelentős változások álltak be, amelyek kihatnak otthoni, a háztartási és ház körüli munkákban való részvételére, a közlekedési képességére és lehetőségeire. Önmagában is súlyos hátránnyként értékelendő, hogy hosszú időtartamú kórházi kezelésben részesült.

A tanúvallomások alapján megállapítható, hogy a hangulatában is hátrányos változások következtek be, pszichológus segítségére is szorult. A baleset kihatott a gyermekvállalási lehetőségeire is, ezen túl a gyermeknevelés és a gyermekgondozás körében is súlyos hátrányoknak van kitéve a gyermek hordásában, felvételében, járástanulása során. Hátránnyként kell értékelni a fiatal életkorú felperes vonatkozásában az esztétikai elváltozásokat is.

A szakmai karrierje tekintetében értékelte a bíróság azt, hogy a baleset miatt egy félévet az osztrák felsőfokú képzés során halasztania kellett.

Az orvosszakértői véleményben foglaltak alapján az állapotában csak kisebb fokú javulás várható, ugyanakkor a természetes, sorsszerű megbetegedései súlyosítani és rontani fogják az állapotát életkorának előrehaladtával.

Az összes körülmény mérlegelése alapján a bíróság 3.500.000,- Ft-ban találta alaposnak a nem vagyoni kártérítés iránti igényt, az ezt meghaladó keresetet elutasította.

A pervesztesség-pernyertesség arányára tekintettel rendelkezett a perköltségekről.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett és elsődlegesen kérte annak megalapozatlanság miatti hatályon kívül helyezését, másodlagosan az ítélet megváltoztatásával a felperes

keresetének elutasítását. Perköltség igénye volt.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást nem teljes körűen és részben iratellenesen állapította meg. Ez utóbbi körben a vadveszélyt jelző tábla hiánya ténymegállapítás iratellenes, valamint e körben a bíróság tévesen az alperesre róta a bizonyítási terhet, viszont az e körben tett alperesi bizonyítási indítványokat nem teljesítette.

Kifogásolta, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján a szakvélemények is aggályosak, mert nem tisztázott, hogy a baleset valójában hol történt.

E körben utalt arra, hogy a nyomozati iratanyag ellentmondásos, részben a 89.sz. főút 9 km 344 méter szelvényét, máshol ugyanezen útszakasz 8 km 344 méter szelvényét jelöli meg.

A bíróság nem értékelte kellő súllyal az alperes javára azt az alperes által kifogásolt közútkezelői nyilatkozatot, miszerint a baleset idején nagy valószínűséggel nem lehetett vadveszélyt jelző tábla az adott útszakaszon. Ezt nem lehet olyan kijelentésként elfogadni, hogy az adott útszakaszon nem volt kihelyezve vadveszélyt jelző tábla.

A táblakihelyezés kapcsán utalt a 6/1998. (III.11.) KHVM rendeletben és annak mellékletében szabályozottakra is.

Hivatkozott arra, hogy a szakértői megállapításokkal egybevégezően a sajátos terepviszonyok miatt az adott útszakaszon szinte lehetetlen az ütközést elkerülni, féktávolságon belül kerülhet a vad a gépkocsi elé. A szakértő utalt arra, hogy jelenleg nincs olyan műszaki irányelv, amely meghatározná, hogy vadveszély esetén mi az a sebességérték, amellyel a megengedett legnagyobb sebességet csökkenteni kell. A vadveszélyt jelző tábla önmagában a KRESZ szabályozás szerint nem jelöl sebességkorlátozást, mindenképpen indokolt lett volna a sebességet korlátozni.

Mivel egy újonnan kialakított közútról van szó, annak a tervezése során az alperes által csatolt tervezési segédlet rendelkezéseit kellett volna figyelembe venni, eszerint meghatározni a megengedett legnagyobb sebességet is.

Utalt arra, hogy a perbeli út akkor került tervezésre és kivitelezésre, illetve a közútkezelő részére átadásra, amikor az alperes még nem volt vadászatra jogosult a területen.

A vadveszélyt jelző tábla hiánya kapcsán utalt továbbá arra, hogy - határozott álláspontja szerint - volt kihelyezve az adott útszakaszon tábla és amit a megelőzés körében az alperes megtehetett, azt a szakértői vélemény alapján meg is tette a baleset elkerülése érdekében. A vadászatra jogosult kompetenciájába tartozik az, hogy vadveszélyes helyen kéri-e a közútkezelőt tábla kihelyezésére, azonban a sebesség meghatározásának köre nem tartozik a vadászatra jogosult kompetenciájába. Az alperesre nem lehet olyan körben bizonyítási terhet telepíteni, amelynél a közútkezelőre ír elő jogszabály nyilvántartási kötelezettséget.

Álláspontja szerint a vadveszélyt jelző tábla önmagában nem lett volna elégséges a baleset elkerülésére, azt csak alacsonyabb megengedett sebesség mellett lett volna esély

elkerülni.

Kifogásolta, hogy a városi bíróság elkészttség okán és alkalmatlan bizonyítási eszköz okán utasította el az általa bejelentett tanúk meghallgatására vonatkozó indítványát, ezzel szemben a helyszínelő két rendőr tanúvallomását teljes körben figyelembe vette.

Emellett a 2007. évben feltüntetett kettő baleset nem mondható olyan kirívóan soknak, amely alapján az alperes terhére ilyen súlyos felróhatóságot lehetne megállapítani.

Az adott útszakaszon gyakorlatilag nem biztonságos a közúti közlekedés, hiszen olyan magas a megengedett sebesség, amely mellett 8500 méter megállási látótávolság nem biztosított. Az adott szakaszon, ahol az ítélet szerint egy vágóban halad az út vonalvezetése, csak egy kerítéssel lehet a biztonságos közúti közlekedés feltételeit megteremteni, ezt tehát az út tervezésekor számba kellett volna venni és ekként kellett volna megépíteni, illetve üzemeltetésre a közútkezelő részéről átvenni.

Tekintettel arra, hogy az út tervezőjét, illetve kezelőjét terheli a biztonságos közlekedés feltételeinek, különösen a megengedett sebesség helyes megválasztásának felelőssége, ezért a vadásztársaság nem kötelezhető kártérítésre.

A felperes és a felperesi beavatkozó fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte lényegében annak helyes indokaira hivatkozással, továbbá perköltség igénye volt.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság nagy terjedelmű bizonyítást vett fel az eljárás során, a bizonyítékokat egyenként és egymással összefüggésben a Pp.206.§ (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően okszerűen mérlegelte, az abból megállapított tényállás helyes. Az elsőfokú bíróság helyesen értelmezte és alkalmazta az irányadó jogszabályi rendelkezéseket, az ítélet megalapozott és jogszerű. A törvényszék a járásbíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése, valamint 254.§ (3) bekezdése alkalmazásával döntően annak helyes indokai alapján hagyta helyben.

A törvényszék az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást irányadónak tekintette a döntése meghozatalánál.

Az ítélet indokolásának 8. oldalán a 2. bekezdés első mondatában az alperes szót felperesre javítja, a bekezdés tartalmából megállapíthatóan a felperes felróhatóságának hiányát állapította meg a bíróság.

Ugyancsak kijavítja az ítélet 2. oldalán az indokolás 3. bekezdésének utolsó mondatát azzal, hogy a felperes haladási sebessége 100 - 105 km/h volt az igazságügyi műszaki szakértői megállapítás szerint (T L igazságügyi szakértőnek a nyomozati eljárásban adott szakvéleménye 6. oldalának 2. pontja).

Mivel 100 km/h volt a megengedett legnagyobb sebesség az adott útszakaszon, helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy a felperes oldalán nem bizonyított sebességtúllépés, így nincs a felperes részéről felróhatóság.

Téves az alperesnek az a fellebbezési hivatkozása, hogy a baleset helyszíne nem tisztázott.

A nyomozati eljárásban felvett iratok között is csupán a „Jegyzőkönyv közúti közlekedési baleset helyszínén végzett szemlérlől” iratnak a fejrésze tartalmazza azt, hogy a 89.sz. főút 9 km 344 méterében történő balesetről volt szó, ugyanakkor a baleset bekövetkezési körülményeinek leírásánál már a 89.sz. főút 8 km szelvény 344 méretét rögzítették és a nyomozati iratok összes többi iratában is a 8 km 344 méter szelvény megjelölés szerepel. Emellett a nyomozati eljárásban is szakvéleményt adó, valamint a peres eljárásban is szakvéleményt készítő T L igazságügyi gépjármű szakértő a baleset után járt a helyszínen, a nyomozás során szakvéleményt készített, majd a bíróság kirendelése alapján ismét helyszíni szemlét tartott, amelyen N L vadászati szakértő is részt vett. Nem kétséges, hogy a baleset helyszínét vizsgálták és az a 8 km szelvény 344 métere volt. A baleset leírásakor a kézzel írt rendőri jegyzőkönyv és a nyomtatott jegyzőkönyv is a 8 km 344 méter szelvényt tünteti fel.

A fentiek alapján egyértelmű, hogy a baleset helyszíne a 89.sz. főút 8 km 344 méter szelvénye volt.

Az alperes kártérítési felelősségének jogalapja körében helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az alperesnek a vadveszélyt jelző táblával kapcsolatos mulasztásában áll a felróhatósága.

E körben az elsőfokú bíróság a bizonyítási teher vonatkozásában a 9.sorszámú jegyzőkönyvben (amely a 2011. július 8. napján megtartott tárgyalási jegyzőkönyv) tájékoztatta az alperest az e körben irányadó bizonyításra és figyelmeztette a bizonyítatlanság jogkövetkezményére. Ezt a 14.sorszám alatti jegyzőkönyvben megismételte, és visszautalt a korábbi tájékoztatására.

Ebből egyértelmű, hogy a perben az alperesnek kellett azt bizonyítania, hogy a vadveszélyt jelző tábla kihelyezése kapcsán a közút kezelőjénél eljárást kezdeményezett, illetve a baleset időpontjában volt kihelyezve vadveszélyt jelző tábla. A bizonyítás sikertelenségének következménye az alperes terhére esik.

Az elsőfokú bíróság kioktatása teljes mértékben megfelelt a Pp.3.§-ában és az 1/2009.sz. (VI.24.) PK véleményben foglaltaknak, amely a bíróság tájékoztatási kötelezettségére vonatkozó szabályokról szól.

Itt utal a törvényszék a fellebbezési érvelés kapcsán arra, hogy a bizonyítási teher szabályainak megfelelő alkalmazása csak a peres felek viszonylatában vizsgálható. Perben nem álló harmadik személy felelősségére és bizonyítási kötelezettségére nincs lehetőség és a bíróságnak kötelezettsége sincs bizonyítás felvételére. A jelen perben a felperes és az alperes viszonylatában kellett vizsgálni a felróhatóság kérdését a Ptk. 339.§ (1) bekezdése és a 346.§ rendelkezéseinek vizsgálatával. Emiatt az alperesnek a közút tervezésével és kezelésével kapcsolatos fellebbezési érvelése nem vehető figyelembe.

Téves az alperesnek az az álláspontja, hogy „nem az alperest terhelte a bizonyítási teher arra vonatkozóan, hogy volt-e a baleset időpontjában vadveszélyt jelző tábla” (Pf/4.sz. jegyzőkönyv 3. oldal 6. bekezdés).

A járásbíróság helyesen értelmezte az alperes felróhatósága körében a M K N Z M R Megyei Igazgatósága által a peres iratok közé P/8.szám alatt érkeztetett tájékoztatást. Ennek tartalma és szövege szerint: „A 89.sz. főút 8 + 344 km szelvényében - a fellelhető adatok alapján - „Állatok” jelzőtábla (KRESZ 86.sz. ábra) nagy valószínűséggel nem volt elhelyezve. A fenti tábla elhelyezések meglétét az illetékes vadásztársaságnak kell bizonyítani, mert amennyiben az elhelyezéshez kezelői hozzájárulást kértek és kaptak, úgy az úgy rendelkezik, hogy a táblák elhelyezése saját részről történik, és a továbbiakban azok fenntartása, üzemeltetése szükség szerinti pótlása a vadásztársaság feladata. A táblák meglétét főutakon hetente, alsóbbrendű utakon pedig havonta ellenőrizni kell, melyet naplóban kell rögzíteni.”

A kezelői hozzájárulás kezdeményezését, továbbá a kihelyezett tábla kapcsán az annak ellenőrzésére vonatkozó naplóbejegyzéseket is csatolhatta volna az alperes a peres iratok közé, amennyiben ez rendelkezésre áll. Ezen okirati bizonyítékok is alkalmasak a kimentésre, a felróhatóság hiányának igazolására. Ezzel szemben az alperes által felajánlott tanúbizonyítás a járásbíróság megállapításával egybehangzóan nem alkalmas bizonyíték a fentiek bizonyítására, továbbá elkésett.

A törvényszék a városi bíróság ítélete indokolásának 7. oldal 7. bekezdését kiegészíti azzal, hogy az elsőfokú eljárásban tanúvallomást tevő rendőrök, így I L, K P, valamint M T is tanúként egybehangzóan nyilatkoztak a tekintetben, hogy a vadbalesetknél rögzíteni kell a jegyzőkönyvben a vadveszélyt jelző tábla meglétét, ezért mivel a jegyzőkönyvben ez nem szerepel, azt támasztja alá, hogy vadveszélyt jelző tábla a baleset időpontjában a baleset helyszínén nem volt. Helyesen következtetett a járásbíróság az alperes felróhatóságára, mert e körben nem tett eleget bizonyítási kötelezettségének és ez az alperes terhére esik (Pp.164.§ (1) bekezdés, Ptk. 339.§ (1) bekezdés).

A fellebbezés a 3. pontjában helyesen hivatkozott arra az egyébként szakértői megállapításra, hogy minden újonnan megépített vonalas létesítmény hatással van a vadak szokásaira, ugyanis keresztezi, részben gátolja a vadak ősidők óta kialakult természetes mozgását, migrációját. Ezt a megállapítást helyes következtetések levonása mellett az elsőfokú bíróság ítélete is tartalmazza.

A fellebbezés azt is helyesen idézi, hogy a perbeli esetben a sajátos útviszonyok mellett az ütközés elkerülhetetlen volt.

A periratokból T L igazságügyi szakértő jelen perben adott 21.számú szakvéleménye 4. pontjában összegzést adott, amely szerint a látási viszonyokra - éjszakai sötétség - és a helyszín egyéb sajátosságaira tekintettel a vad mozgása csak abban az esetben volt észlelhető, mikor az az úttestre történő behaladást megkezdte.

A szakértő a vélemény összegző részének 6. pontjában azt is rögzítette, hogy a felperes a vaddal történő ütközést sem abban az esetben, ha a vad balról, sem abban az esetben, ha a vad jobbról váltott ki, nem tudta volna elkerülni, mivel mindkét esetben a vad féktávolságon belül haladt be a személygépkocsi elé.

A fenti műszaki szakértői véleményt megerősíti N L szakértőnek a 38.sz. jegyzőkönyv 4. oldal 7. bekezdésében tett azon nyilatkozata, hogy „az út ezen a szakaszon 3-6 méter közötti vágásban megy, ha a vad megjelenik ott és nekiindul, azt nem tudja észlelni a

